State Exam (A2)

1. តើប្រភេទផ្សេងគ្នានៃ information system ត្រូវបានប្រើក្នុងស្ថាប័នអ្វីខ្លះ? បញ្ជាក់មុខងារ និងតួនាទីនៃប្រភេទនីមួយៗ ផ្តល់ឧទាហរណ៍ដើម្បីពន្យល់។

Information System ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងស្ថាប័ន ដោយជួយសម្រួលដល់ការប្រមូល ការផ្ទុក ដំណើរការ និង ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។ មានប្រព័ន្ធព័ត៌មានជាច្រើនប្រភេទដែលប្រើជាទូទៅនៅក្នុងស្ថាប័ន ដែលនីមួយ១បម្រើមុខងារ និងតួនាទី ជាក់លាក់

- ⇒ Transaction Processing System (TPS)
  - មុខងារ៖ TPS ត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីដំណើរការ និងកត់ត្រាប្រតិបត្តិការជាប្រចាំថ្ងៃ ដូចជាការលក់ ការទិញ និង ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពការទូទាត់បញ្ជី។
  - ត្មនាទី៖ ពួកគេផ្ដល់ទិន្នន័យពេលវេលាពិតប្រាកដ និងត្រឹមត្រូវសម្រាប់សកម្មភាពប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃ។
  - ឧទាហរណ៍៖ Point-of-Sale (POS) ដែលប្រើនៅក្នុងហាងលក់រាយ ដើម្បីកត់ត្រាប្រតិបត្តិការលក់ និងធ្វើបច្ចុប្បន្ន ភាពការទូទាត់បញ្ជី ។
- ⇒ Management Information System (MIS):
  - មុខងារ៖ ជា system ដែលបម្រើដល់ការធ្វើផែនការ ការគ្រប់គ្រងនិងការសម្រេចចិត្តតាមរយៈការសង្ខេប និង report។
  - តួនាទី៖ ពួកគេសង្ខេប និងបង្ហាញទិន្នន័យពីប្រភពផ្សេងៗ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្ត វិភាគ និងធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹង។
  - ឧទាហរណ៍៖ របាយការណ៍លក់ដែលផ្តល់ឱ្យនាយកប្រតិបត្តិនូវព័ត៌មានអំពីប្រាក់ចំណូល customer trend និង ការអនុវត្តផលិតផល។
- ⇒ Decision Support Systems (DSS):
  - មុខងារ៖ DSS ជួយអាជីវកម្មក្នុងសកម្មភាពធ្វើការសម្រេចចិត្តដែលទាមទារការវិនិច្ឆ័យ ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងលំដាប់
     នៃសកម្មភាព។
  - តួនាទី៖ ជួយដល់ការគ្រប់គ្រងកម្រិតមធ្យម និងខ្ពស់នៃស្ថាប័នដោយការវិភាគបរិមាណដ៏ធំនៃទិន្នន័យដែលមិន មានរចនាសម្ព័ន្ធ និងប្រមូលព័តិមានដែលអាចជួយដោះស្រាយបញ្ហា និងជួយក្នុងការសម្រេចចិត្ត។
  - ឧទាហរណ៍៖ Financial modeling software ប្រើប្រាស់ដោយក្រុមហ៊ុនវិនិយោគដើម្បីព្យាករណ៍និន្នាការទីផ្សារ នាពេលអនាគត និងគាំទ្រការសម្រេចចិត្តវិនិយោគ។
- $\Rightarrow$ Executive Information System (EIS):
  - មុខងារ៖ ជា system គាំទ្រការសម្រេចចិត្ត (DSS) ដែលប្រើដើម្បីជួយដល់នាយកប្រតិបត្តិជាន់ខ្ពស់ក្នុងដំណើរការ ធ្វើការសម្រេចចិត្ត។
  - តួនាទី៖ ពួកគេបង្ហាញទិន្នន័យសង្ខេប និងប្រមូលផ្តុំពីប្រភពខាងក្នុង និងខាងក្រៅ ដែលអាចឱ្យនាយកប្រតិបត្តិ ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តរបស់ស្ថាប័ន និងកំណត់គោលដៅនាពេលអនាគត។
  - ឧទាហរណ៍៖ Dashboard ដែលបង្ហាញ key performance indicators (KPIs) និងរដ្វាស់យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ នាយកប្រតិបត្តិដើម្បីតាមដានដំណើរការរបស់ក្រុមហ៊ុនទាំងមូល។
- ⇒ Knowledge Management System (KMS):
  - មុខងារ៖ ជា system ដែលជួយដល់ការបង្កើត និងរួមបញ្ជូលចំណេះដឹងថ្មីៗទៅក្នុងស្ថាប័នមួយ។

- តួនាទី៖ ពួកគេជួយសម្រួលដល់ការចែករំលែកចំណេះដឹង កិច្ចសហការ និងការរៀនសូត្រនៅក្នុងស្ថាប័ន ធ្វើអោ យប្រសើរឡើងនូវផលិតភាព និងការច្នៃប្រឌិត។
- ឧទាហរណ៍៖ Intranet ឬ collaboration platforms ដែលអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលិកចែករំលែកឯកសារ ចូលប្រើការ អនុវត្តល្អបំផុត និងចូលរួមក្នុងវេទិកាពិតាក្សា។
- ⇒ Enterprise Resource Planning (ERP) System:
  - មុខងារ៖ ប្រព័ន្ធ ERP រួមបញ្ចូល និងគ្រប់គ្រងដំណើរការអាជីវកម្មស្នូល និងទិន្នន័យនៅទូទាំងនាយកដ្ឋាន និង មុខងារជាច្រើន។
  - តួនាទី៖ ពួកគេបើកដំណើរការផែនការធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សម្រួលប្រតិបត្តិការ និងបង្កើនការ សម្របសម្រួលរវាងមុខងារផ្សេងៗគ្នា។
  - ឧទាហរណ៍៖ ប្រព័ន្ធ SAP ឬ Oracle ERP ដែលរួមបញ្ចូលមុខងារដូចជា finance, human resource, supply chain management និងការគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងអតិថិជន។

2. តើ E-Commerce និង Mobile Commerce គឺជាអ្វី? ចូរពន្យល់ និងផ្តល់ឧទាហរណ៍អំពីភាពស្រដៀងគ្នា និងភាព ខុសគ្នារវាង Ecommerce និង Traditional commerce។

- ⇒ E-Commerce ឬ electrical commerce: សំដៅទៅលើការបញ្ជាការទិញ និងលក់ទំនិញតាមអ៊ីនធឺណិត តាមរយៈ ឧបករណ៍ដែលភ្ជាប់អ៊ីនធឺណិត ដូចជាកុំព្យូទ័រយួរដៃ ឬកុំព្យូទ័រលើតុជាដើម។ នេះរួមបញ្ចូលទាំងគេហទំព័រដែលធ្លាប់ស្គាល់ ដូចជា Amazon, eBay ជាដើម។
- ⇒ M-Commerce ឬ m-commerce: សំដៅជាពិសេសទៅលើការធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិកតាមរយៈ ឧបករណ៍ចល័ត ដូចជាស្មាតហ្វូន និងថេប្លេតជាដើម។ វាពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់កម្មវិធីទូរស័ព្ទ គេហទំព័រដែលបង្កើន ប្រសិទ្ធភាពលើទូរស័ព្ទ និងប្រព័ន្ធទូទាត់តាមទូរសព្ទ។
  - ប្រៀបធៀបគ្នារវាង E-Commerce និង Traditional commerce
    - លក្ខណៈដូចគ្នា
      - Exchange of Goods and Services: ទាំង E-Commerce ទាំង Traditional Commerce ពាក់ ព័ន្ធនឹងការផ្លាស់ប្តូរទំនិញ និងសេវាកម្មរវាងអ្នកទិញ និងអ្នកលក់។
      - Payment Method: ទាំងពីរទទួលយកវិធីសាស្ត្រទូទាត់បែប traditional ដូចជា credit card, debit cards និងសូម្បីតែសាច់ប្រាក់លើការដឹកជញ្ជូនក្នុងករណីខ្លះ។
      - Marketing and Promotion: ទាំងពីរពឹងផ្អែកលើយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សារ និងផ្សព្វផ្សាយដើម្បីទាក់ទាញ អតិថិជន និងជំរុញការលក់។
      - Supply Chain Management: ទាំងពីរទាមទារឱ្យមានការគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធានាថាផលិតផលមានប្រភព ផលិត និងចែកចាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

。 លក្ខណៈខុសគ្នា

E-Commerce		Traditional Commerce			
ប្រតិបត្តិការប្រព្រឹត្តទៅលើអ៊ីនធឺណិតទាំងស្រុង	ដោយមិន	ពាក់ព័ន្ធនឹង	physical	storefront	ឬទីតាំងដែលអតិថិជន
ចាំបាច់មាន physical storefront។		អាចចូលមើលដើម្បីធ្វើការទិញ។			

មានការឈានទៅដល់សកលលោក ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអាជីវ	ជារឿយៗត្រូវបានកំណត់ចំពោះមូលដ្ឋានអតិថិជនក្នុងស្រុក ឬ		
កម្មលក់ទៅឱ្យអតិថិជនទូទាំងពិតពលោក។	ក្នុងតំបន់ លុះត្រាតែពង្រីកតាមរយៈសាខា ឬបណ្តាញចែកចា		
	យា		
អាចមានតម្លៃប្រតិបត្តិការទាបជាងបើធៀបនឹងអាជីវកម្មបែប	ជារឿយៗពាក់ព័ន្ធនឹងការចំណាយប្រតិបត្តិការខ្ពស់		
Traditional ដោយសារពួកគេប្រហែលជាមិនចាំបាច់វិនិយោគ	ដោយសារតែការចំណាយដូចជាការជួលសម្រាប់កន្លែងជាក់		
លើ physical storefront ស្តុកទំនិញធំ ឬសមាជិកបុគ្គលិក	ស្ដែង ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ និងបុគ្គលិក។		
ច្រើនសម្រាប់សេវាកម្មអតិថិជន។			
ផ្តល់ភាពងាយស្រួលកាន់តែច្រើនដល់អតិថិជន ដែលអាច	តម្រូវឱ្យអតិថិជនចូលមើលហាងក្នុងអំឡុងម៉ោងប្រតិបត្តិការ		
ទិញទំនិញបានគ្រប់ពេលវេលា និងគ្រប់ទីកន្លែងដោយប្រើ	ដោយកំណត់ភាពងាយស្រួលធៀបនឹងការទិញទំនិញតាមអ៊ី		
ឧបករណ៍ដែលប្រើអ៊ីនគឺណិតរបស់ពួកគេ។	នធឺណិត។		
ជាញឹកញាប់ផ្តល់នូវវិធីសាស្ត្រទូទាត់ផ្សេងៗ រួមទាំង	ពឹងផ្អែកជាចម្បងលើការទូទាត់សាច់ប្រាក់ និងកាត ទោះបីជា		
credit/debit cards, digital wallet និងការផ្ទេរប្រាក់តាមធ	អាជីវកម្មមួយចំនួនក៏អាចទទួលយកវិធីទូទាត់ជំនួសក៏ដោ		
នាគារ។	យា		

o Example between E-commerce and Traditional commerce

• E-commerce

- Amazone: បណ្តាញលក់រាយដ៏ធំដែលអតិថិជនអាចទិញផលិតផលជាច្រើនប្រភេទ។
- еВау: ទីផ្សារអនឡាញដែលបុគ្គល និងអាជីវកម្មអាចទិញ និងលក់ទំនិញបាន។
- Shopify: ជា platform ដែលអាចឱ្យអាជីវកម្មបង្កើតហាងអនឡាញផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ និងលក់ផលិតផល។

Traditional commerce

- Walmart: A multinational retail corporation with physical stores selling a range of products.
- Target: ខ្សែសង្វាក់លក់រាយធំមួយទៀតដែលផ្តល់ទំនិញផ្សេងៗតាមរយៈ brick-andmortar locations បស់រា។
- Macy's: ហាងលក់ទំនិញដែលល្បីល្បាញដោយសារ physical storefront ដែលអតិថិ ជនអាចទិញសម្លៀកបំពាក់ គ្រឿងប្រើប្រាស់ និងរបស់ប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះ។

3. តើអ្វីជាយុទ្ធសាស្ត្រដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការអនុវត្តជោគជ័យនៃ e-commerce និង m-commerce?

⇒ E-commerce

- design e-commerce website ឲ្យមានភាពទាក់ទាញនិងងាយស្រួលក្នុងការរុករក ហើយត្រូវប្រាកដថា website របស់យើងអាច responsive អាចប្រើប្រាស់លើទូរស័ព្ទគ្រប់ប្រភេទ។
- បង្កើតនៅ page ដែលបង្ហាញនូវព័ត៌មានលម្អិតរបស់ផលិតផល មានរូបភាពគុណភាពខ្ពស់, តម្លៃ និងការហៅឱ្យ ធ្វើសកម្មភាព (CTAs) ច្បាស់លាស់។
- អនុវត្តនៅមុខងារការស្វែងរក និង navigation menu ដើម្បីជួយអ្នកប្រើប្រាស់ស្វែងរកផលិតផលបានយ៉ាងឆាប់ ហើស។

- ប្រើប្រាស់បណ្តាញប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមដើម្បីផ្សព្វផ្សាយនៅ e-commerce store របស់អ្នក បង្ហាញ ផលិតផល និងចូលរួមជាមួយអតិថិជន។
- អនុវត្តវិធានការសុវត្ថិភាព ដើម្បីការពារទិន្នន័យអតិថិជន និងធានាដំណើរការទូទាត់ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព។ website ត្រូវប្រើ SSL Certificate, encrypt protocol និង payment gateway ដែលអាចទុកចិត្តបាន ដើម្បី បង្កើនទំនុកចិត្តដល់អតិថិជនរបស់អ្នក នៅពេលធ្វើប្រតិបត្តិការអនឡាញ។
- ផ្តល់នៅការទូទាត់ច្រើនជម្រើសសម្រាប់អតិថិជន និងផ្តល់ការ checkout សម្រាប់ភ្ញៀវដែលមិនចង់បង្កើតគណ នី។

⇒ M-commerce

- បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រដំបូងសម្រាប់ទូរស័ព្ទចល័ត ដើម្បីបញ្ជាទិញទំនិញតាមទូរស័ព្ទ។ បង្កើតនៅ app សម្រាប់ទូរ សព្ទចល័ត និងគេហទំព័រដែលកែសម្រួលជាពិសេសទូរស័ព្ទសម្រាប់មានអេក្រង់តូច ។
- បង្កើតនៅ app e-commerce សម្រាប់ទូរស័ព្ទដៃ ដើមងាយស្រួលក្នុងការបញ្ជាទិញ ការស្វែងរកផលិតផល ងាយស្រួលក្នុងការ payment និងមានការជូនជាដំណឹងនៅពេលដែលយើង checkout success ឬពេលឥវ៉ាន់ មកដល់។
- ចំពោះ app ត្រូវតែមានសុវត្តិភាពដ៏រឹងមាំដើម្បីការពារនៅទិន្នន័យរបស់អតិថិជននៅពេលគេប្រើប្រាស់ app របស់ យើង។
- ផ្តល់ជូនជម្រើសការទូទាត់តាមទូរស័ព្ទដ៏ងាយស្រួល ដូចជា digital wallet, mobile banking, និងការទូទាត់ ដោយមិនចាំបាច់ប៉ះ ដើម្បីសម្រួលដំណើរការទូទាត់ប្រាក់។ យើងអាចប្រើជាមួយ platform ទូទាត់តាមទូរស័ព្ទដ៏ ពេញនិយមដូចជា Apple Pay និង Google Pay ដើម្បីបំពេញតម្រូវការអតិថិជន។
- ត្រូវប្រើប្រាស់ទីតាំងពិតប្រាកដនៅក្នុង app
- ត្រូវចេះផ្សព្វផ្សាយតាមបណ្តាញសង្គម នៅ app របស់យើង ឬផលិតផលដែលយើងមានក្នុង app។

4. តើអ្វីជាបញ្ហាប្រឈមចំពោះការអនុវត្ត e-commerce ដោយជោគជ័យក្នុងស្ថាប័នមួយ?

- ⇒ បញ្ហាប្រឈមចំពោះការអនុវត្ត e-commerce ដោយជោគជ័យក្នុងស្ថាប់័នមួយមានដូចជា៖
  - បញ្ហាប្រឈមផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដែលទាក់ទងនឹងការចំណាយ ការប្រកួតប្រជែង ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធ និងលទ្ធភាពដែលមានបុគ្គលិកជំនាញ។
  - បញ្ហាប្រឈមផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ដូចជាបញ្ហាសុវត្ថិភាព និងការរួមបញ្ចូលជាមួយ protocol ដែលមានស្រាប់។
  - បញ្ហាប្រឈមសង្គមដូចជា កង្វល់ឯកជនភាព និងភាពខុសគ្នាខាងវប្បធមិ។
  - បញ្ហាប្រឈមក្នុងប្រតិបត្តិការដូចជាការបំពេញការបញ្ជាទិញ បទពិសោធន៍របស់អតិថិជន និងការបំប្លែងគុណ ភាព។
  - បញ្ហាប្រឈមទាំងនេះរួមបញ្ចូលទិដ្ឋភាពផ្សេងៗពីឧបសគ្គសេដ្ឋកិច្ច រហូតដល់ភាពស្មុគស្មាញផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា ធ្វើ ឱ្យការអនុវត្ត e-commerce ជាកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងចម្រុះដែលតម្រូវឱ្យមានការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និង ដំណោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដើម្បីជម្នះឧបសគ្គទាំងនេះ។

5. តើយុទ្ធសាស្ត្រមានប្រសិទ្ធភាពអ្វីខ្លះសម្រាប់គាំទ្រសកម្មភាពក្នុងអង្គភាពដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មាន?

- ⇒ យុទ្ធសាស្ត្រមានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់គាំទ្រសកម្មភាពក្នុងអង្គភាពដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានមានដូចជា៖
  - Enterprise Resource Planning (ERP) Systems: សម្រួលដំណើរការអាជីវកម្មស្នូល និងផ្តល់នូវការយល់ដឹង តាមពេលវេលាជាក់ស្តែងចំពោះដំណើរការរបស់ស្ថាប័ន។

- Customer Relationship Management (CRM) System: ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ CRM ដើម្បីគ្រប់គ្រងដំណើរការរបស់ អតិថិជន តាមដានការលក់ និងផ្តល់បទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួន។
- Supply Chain Management (SCM) System: ប្រើប្រព័ន្ធ SCM ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការគ្រប់គ្រងសារពើភ័ ណ្ឌ លទ្ធកម្ម និងប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូន។
- Business Intelligence (BI) and Analytics: វិភាគទិន្នន័យដើម្បីទទួលបានការយល់ដឹងដែលអាចធ្វើ សកម្មភាពបាន និងមើលឃើញសូចនាករប្រតិបត្តិការ។
- Knowledge Management System (KMS): ចាប់យក រៀបចំ និងចែករំលែកចំណេះដឹងនៅក្នុងស្ថាប័ន ដើម្បី ដំរុញកិច្ចសហការ។
- Workflow Automation: សម្រួលកិច្ចការដដែលៗ និងដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្តតាមរយៈស្វ័យប្រវត្តិកម្ម។
- Document Management System (DMS): រៀបចំកន្លែងផ្ទុកឯកសារ ការគ្រប់គ្រងកំណែ និងការគ្រប់គ្រងការ ចូលប្រើសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឯកសារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- Security and Data Governance: អនុវត្តវិធានការសុវត្ថិភាពដ៏រឹងមាំ និងគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ដើម្បីការពារទិន្នន័យរសើប។

6. តើបញ្ហាប្រឈមអ្វីខ្លះចំពោះការអនុវត្តប្រកបដោយជោគជ័យនៃប្រព័ន្ធ ERP?

- ⇒ បញ្ហាប្រឈមចំពោះការអនុវត្តប្រកបដោយជោគជ័យនៃប្រព័ន្ធ ERP មានដូចជា៖
  - Ensuring Top Management Support
  - Adequate Resource Allocation
  - Effective Change Management
  - Data Quality and Transfer
  - Cost and Complexity
  - Integration with Existing Systems
  - Poor Project Planning
  - Data Migration and Quality
  - Customization and Flexibility
  - User Adoption and Training
  - Scope Creep
  - Inadequate Training
  - Issues with Data Migration

7. តើការប្រើប្រាស់ BI និង Analytics មានអត្ថប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ?

- ⇒ ការប្រើប្រាស់ BI និង Analytics មានអត្ថប្រយោជន៍ដូចជា៖
  - BI និង analytics ផ្តល់នូវការយល់ដឹងដ៏មានតម្លៃចំពោះប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការសម្រេច ចិត្តគ្រប់កម្រិត។
  - ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការ BI និង Analytic បង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និងកាត់បន្ថយការចំណាយ។
  - BI និង analytics បើកដំណើរការទីផ្សារផ្ទាល់ខ្លួន ដែលនាំទៅដល់ការកែលម្អការពេញចិត្ត និងភាពស្មោះត្រង់ របស់អតិថិជន។

- BI និង Analytic ជួយកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងកាត់បន្ថយហានិត័យ កាត់បន្ថយការរំខាន និងការបាត់បង់ផ្នែក ហិរញ្ញវត្ថុ។
- តាមរយៈការកំណត់អត្តសញ្ញាណឱកាសលក់ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពយុទ្ធសាស្ត្រកំណត់តម្លៃ BI និងការវិភាគ ជំរុញកំណើនប្រាក់ចំណូល។
- ជាមួយនឹងការវិភាគតាមពេលវេលាជាក់ស្តែង អង្គការអាចឆ្លើយតបយ៉ាងឆាប់រហ័សចំពោះការផ្លាស់ប្តូរ លក្ខខណ្ឌទីផ្សារ និងចំណូលចិត្តរបស់អតិថិជន។

8. តើការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹងគឺជាអ្វី? តើធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីរៀបចំ និងអនុវត្តការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹងដោយប្រើបច្ចេកវិទ្យា និងឧបករណ៍នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ?

- ⇒ Knowledge Management: គឺជាដំណើរការនៃការចាប់យក រក្សាទុក ចែករំលែក និងប្រើប្រាស់ចំណេះដឹង និងព័ត៌មាន នៅក្នុងស្ថាប័នមួយ ដើម្បីកែលម្អការសម្រេចចិត្ត ជំរុញការបង្កើតថ្មី និងលើកកម្ពស់ការអនុវត្តរបស់ស្ថាប័ន។
- ⇒ ដើម្បីរៀបចំ និងអនុវត្តការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹងដោយប្រើបច្ចេកវិទ្យា និងឧបករណ៍នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះយើងត្រូវ៖
  - Assess Current Knowledge Management Practices: កំណត់អត្តសញ្ញាណចំណេះដឹង ដំណើរការ និង ចន្លោះប្រហោងដែលមានស្រាប់ វាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃវិធីសាស្រ្តចែករំលែកចំណេះដឹងបច្ចុប្បន្ន។
  - Define Knowledge Management Strategy and Objectives: កំណត់យុទ្ធសាស្ត្រ KM ជាមួយនឹងគោលដៅ អាជីវកម្មរួម កំណត់ដែនចំណេះដឹងសំខាន់ៗ និងកំណត់អាទិភាពផ្នែកសំខាន់ៗ កំណត់គោលដៅ KM ច្បាស់លាស់ និងអាចវាស់វែងបាន។
  - Select Appropriate Knowledge Management Tools: ជ្រើសរើសឧបករណ៍ដែលគាំទ្រគំរូ SECI នៃការបង្កើត និងការចែករំលែកចំណេះដឹង វាយតម្លៃឧបករណ៍ដោយផ្អែកលើលក្ខណៈពិសេស ភាពងាយស្រួលនៃការប្រើ ប្រាស់ ការរួមបញ្ចូល និងការចំណាយ។
  - Foster a Knowledge-Sharing Culture: លើកទឹកចិត្តឱ្យមានទំនាក់ទំនងបើកចំហ ការសហការ និងការចែក រំលែកចំណេះដឹង ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីជួយបុគ្គលិកប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ KM ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទទួលស្គាល់ និងផ្តល់រង្វាន់ដល់បុគ្គលិកចែករំលែកចំណេះដឹង។
  - Continuously Improve and Innovate: ត្រួតពិនិត្យ និងវាស់វែងការអនុវត្ត KM ដោយប្រើរង្វាស់ដែលបាន កំណត់ ប្រមូលមតិកែលម្អរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់តំបន់សម្រាប់ការកែលម្អ សម្រួលយុទ្ធសាស្ត្រ និង ឧបករណ៍របស់ KM ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការអាជីវកម្ម។

9. តើ IT Infrastructures អ្វីខ្លះដែលត្រូវការដើម្បីគាំទ្រដល់ Workgroup? ចូរពន្យល់។

- $\Rightarrow$ IT Infrastructure ដែលត្រូវការដើម្បីគាំទ្រដល់ Workgroup មានដូចជា៖
  - Network Infrastructure: ភ្ជាប់កុំព្យូទ័រ និងឧបករណ៍នៅក្នុង workgroup ជួយសម្រួលដល់ការទំនាក់ទំនង និងការចែករំលែកទិន្នន័យ។
  - Server Infrastructure: រៀបចំធនធាន និងសេវាកម្មដែលបានចែករំលែក ដូចជាការផ្ទុកឯកសារ ការបោះពុម្ព និង collaborative software។
  - Storage Infrastructure: ផ្តល់នូវដំណោះស្រាយ centralize និងអាចធ្វើមាត្រដ្ឋានបានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ទិន្នន័យ workgroup។

- Backup and Disaster Recovery System: កាត់បន្ថយហានិត័យនៃការបាត់បង់ទិន្នន័យ និងធានាឱ្យមានការ បន្តអាជីវកម្មនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃការបរាជ័យប្រព័ន្ធ។
- Collaboration Tool: បើកការទំនាក់ទំនងតាមពេលវេលាជាក់ស្តែង ការចែករំលែកឯកសារ និងការសហការ គម្រោងក្នុងចំណោមសមាជិកក្រុមការងារ។
- Remote Access Infrastructure: អនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកក្រុមការងារចូលប្រើធនធាន និងកម្មវិធីដោយសុវត្ថិ ភាពពីទីតាំងដាច់ស្រយាល។
- Monitoring and Management Tools: Monitor and manage the health, performance, and security of workgroup infrastructure components.

10. AI ជាអ្វី? តើ AI មានអត្ថប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ?

- ⇒ AI (Artificial Intelligence): គឺសំដៅទៅលើប្រាជ្ញារបស់ម៉ាស៊ីន ឬកុំព្យូទ័រ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយយកត្រាប់តាមប្រាជ្ញា របស់មនុស្ស ពោលគឺជា Program ឬ System មួយដែលមានសមត្ថភាពធ្វើឱ្យម៉ាស៊ីនមានរបៀបគិតបានដូចមនុស្ស ដើម្បីឱ្យវាអាចធ្វើការងារជាច្រើនបានដូចដែលប្រាជ្ញាមនុស្សធ្លាប់ធ្វើ មានន័យថាគេបង្កើតវាឡើងដើម្បីជាដំណោះស្រាយ ទៅលើបញ្ហាមួយចំនួន ក៏ដូចជាដើម្បីឱ្យវាធ្វើកិច្ចការទាំងឡាយកន្លងមកជំនួសមនុស្សវិញ។
- ⇒ AI មានអត្ថប្រយោជន៍ដូចជា៖
  - កាត់បន្ថយកំហុស
  - ជួយដល់ការសម្រេចចិត្តត្រឹមត្រូវ និងទាន់ពេលវេលា
  - ជាជំនួយ Digital
  - ជួយសម្រួលការងារដែលមានភាពច្រំដែល
  - ធ្វើប្រតិបត្តិការដោយមិនមានការសម្រាក
  - ជាជំនួយម្រាប់ការងារដែលយើងខ្វះខាតធនធានមនុស្ស ឬគ្មានជំនាញ

11. តើអ្វីទៅជាអត្ថប្រយោជន៍ដែលអង្គការអាចសម្រេចបានតាមរយៈការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ?

- ⇒ អត្ថប្រយោជន៍ដែលស្ថាប័នអាចសម្រេចបានតាមរយៈការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រមានដូចជា៖
  - ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាចធ្វើឱ្យស្ថាប័នកាន់តែសកម្ម ជំនួសឱ្យការប្រតិកម្ម។
  - ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាចបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និងកាត់បន្ថយការសាកល្បង និងកំហុស ដែល អាចជួយសន្សំសំចៃពេលវេលា និងធនធាន។
  - ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាចជួយឱ្យក្រុមហ៊ុនទទួលបានការយល់ដឹងអំពីទីផ្សារ ដើម្បីបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រលក់ និងទីផ្សារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដែលអាចបង្កើនប្រាក់ចំណេញ។
  - ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាចជួយអង្គការកំណត់ធនធានដែលត្រូវការដើម្បីអនុវត្តផែនការអាជីវកម្ម ដូចជា ធនធានមនុស្ស បច្ចេកវិទ្យា និងឧបករណ៍។
  - ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាចជួយឱ្យស្ថាប័នកំណត់គោលដៅ និងគោលបំណងជាក់ស្តែងដែលស្របតាមចក្ខុវិ ស័យ និងបេសកកម្មរបស់ពួកគេ។
  - ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអាចជួយឱ្យស្ថាប័ននានាគិតទុកជាមុន និងឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុង បរិយាកាសអាជីវកម្ម និងព្យាករណ៍ពីឱកាស និងការគំរាមកំហែងដែលអាចកើតមាន។

- Integration Management: ការចុះសម្រុងគ្នានៃធាតុផ្សំគម្រោង និងការគ្រប់គ្រងការផ្លាស់ប្តូរ។
- Scope Management: ការកំណត់ និងត្រួតពិនិត្យគម្រោងដែលផ្តល់ជូន និងតម្រូវការ។
- Time Management: បង្កើត និងគ្រប់គ្រងកាលវិភាគគម្រោង។
- Cost Management: ការប៉ាន់ប្រមាណ ការរៀបចំថវិកា និងការគ្រប់គ្រងការចំណាយលើគម្រោង។
- Quality Management: ធានាបាននូវគម្រោងដែលសម្រេចបានតាមស្តង់ដារគុណភាព។
- Human Resource Management: សម្របសម្រួលក្រុមការងារគម្រោង និងជំរុញកិច្ចសហការ។
- Communication Management: បង្កើតផែនការទំនាក់ទំនង និងគ្រប់គ្រងការរំពឹងទុករបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។
- Risk Management: ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ វាយតម្លៃ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យគម្រោង។
- Procurement Management: ពាក់ព័ន្ធនឹងការវិតាគ បង្កើត ឬទិញ កិច្ចសន្យា ការជ្រើសរើសប្រភព និងម៉ាទ្រីសវាយតម្លៃ អ្នកផ្គត់ផ្គង់។

13. តើអ្វីជាលក្ខណៈចម្បងនៃគំរូ SDLC នីមួយៗដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងការបង្រៀនរបស់យើង?

- ⇒ លក្ខណៈចម្បងនៃគម្រូ SDLC នីមួយៗដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងការបង្រៀនរបស់យើងមានដូចជា៖
  - Waterfall Model
  - Iterative Model
  - Spiral Model
  - Agile Model
  - V-Model

14. សម្រាប់គំរូ SDLC នីមួយៗដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងការបង្រៀនរបស់យើង សូមពន្យល់ពីមូលហេតុដែលវាជាការល្អ បំផុតក្នុងការធ្វើតាមដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធរបស់អ្នក។ ផ្តល់ឧទាហរណ៍

- Waterfall Model: ស័ក្តិសមបំផុតសម្រាប់គម្រោងដែលមានតម្រូវការស្ថិរភាព និងច្បាស់លាស់។ ឧទាហរណ៍៖
  ការបង្កើតគេហទំព័រមូលដ្ឋានសម្រាប់អាជីវកម្មខ្នាតតូចដែលមានតម្រូវការច្បាស់លាស់សម្រាប់ content,
  layout, និង functionality។ ដោយសារតំរូវការគឺត្រង់ និងមិនងាយផ្លាស់ប្តូរ Waterfall Model ធានានូវដំណើរ
  ការអភិវឌ្ឍន៍ជាប្រព័ន្ធ និងអាចព្យាករណ៍បាន។
- Iterative Model: គម្រោងដែលតម្រូវការទំនងជាវិវត្តតាមពេលវេលា ឬមិនត្រូវបានយល់ច្បាស់ជាមុន។ ឧទាហរណ៍៖ បង្កើត app សម្រាប់ចាប់ផ្តើមនៅអាជីវកម្ម អនុញ្ញាតឱ្យមានការចេញផ្សាយរហ័សនៃផលិតផល ដែលអាចសម្រេចបានអប្បបរមា (MVP) និងការកែលម្អម្តងហើយម្តងទៀតដោយផ្អែកលើ feedback អ្នកប្រើ។
- Spiral Model: សាកសមសម្រាប់គម្រោងដែលមានភាពមិនច្បាស់លាស់ និងភាពស្មុគស្មាញខ្លាំង។ ឧទាហរណ៍
   ការបង្កើតឧបករណ៍វេជ្ជសាស្ត្រថ្មីដែលទាមទារការស្រាវជ្រាវ និងការធ្វើតេស្តយ៉ាងទូលំទូលាយ ដែលហានិ
   ត័យត្រូវបានគ្រប់គ្រងម្តងហើយម្តងទៀតពេញមួយដំណើរការអភិវឌ្ឍ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមបច្ចេកទេស និង
   តម្រូវការបទប្បញ្ញត្តិ។
- Agile Model: ល្អបំផុតសម្រាប់គម្រោងដែលទាមទារការសហការញឹកញាប់ ភាពបត់បែន និងការអភិវឌ្ឍន៍ដែល ជំរុញដោយតម្លៃ។ ឧទាហរណ៍៖ ការបង្កើតប្រព័ន្ធ software-as-a-service (SaaS) សម្រាប់ក្រុមហ៊ុន ecommerce ដែលវិធីសាស្ត្រ Agile អនុញ្ញាតឱ្យមានកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធ ការកំណត់

- អាទិភាពនៃលក្ខណៈពិសេសដោយផ្អែកលើមតិអ្នកប្រើ និងការចេញផ្សាយញឹកញាប់ដើម្បីបំពេញតម្រូវការអតិថិ ជនដែលកំពុងវិវត្ត។
- V-Model: ល្អបំផុតសម្រាប់គម្រោងដែលការធ្វើតេស្តមានសារៈសំខាន់ ហើយចាំបាច់ត្រូវរួមបញ្ចូលយ៉ាងរលូន ជាមួយការអភិវឌ្ឍន៍។ ឧទាហរណ៍៖ ការបង្កើតប្រព័ន្ធសូហ្វវៃរដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះសុវត្ថិភាពសម្រាប់ក្រុម ហ៊ុនផលិតរថយន្ត ដោយធានានូវការធ្វើតេស្តយ៉ាងម៉ត់ចត់នៅដំណាក់កាលនីមួយៗនៃការអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បី កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងដោះស្រាយបញ្ហានានាឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។

15. តើប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រមានផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះដល់បុគ្គល និងសង្គម? ពន្យល់ និងផ្តល់ឧទាហរណ៍អំពីរបៀបការពារប្រឆាំង នឹងឥទ្ធិពលអវិជ្ជមាននៃប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រលើបុគ្គល និងសង្គម។

⇒ ប្រព័ន្ធកុំព្យួទ័រមានផល់ប៉ះពាល់ដល់បុគ្គល និងសង្គមដូចជា៖

- នៅពេលដែលប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រប្រមូល និងរក្សាទុកទិន្នន័យផ្ទាល់ខ្លួនយ៉ាងច្រើន វាមានហានិភ័យកើនឡើងនៃការ រំលោភសិទ្ធិឯកជន និងការវាយប្រហារតាមអ៊ីនធឺណិត។ ដើម្បីការពារប្រឆាំងនឹងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទាំងនេះ លើបុគ្គល និងសង្គមអាចចាត់វិធានការដូចជាការប្រើពាក្យសម្ងាត់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ, បើក Two-Factor Authentication, Keeping Software Update និងការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការចែករំលែកព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនតាមអ៊ីន ធឺណិត។
- ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ ជាពិសេសនៅពេលប្រើប្រាស់ច្រើនពេក អាចរួមចំណែកដល់ភាពឯកោក្នុងសង្គម។មនុស្សអាច ចំណាយពេលតិចជាងក្នុងការចូលរួមការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ដែលនាំឱ្យទំនាក់ទំនងសង្គមថយចុះ។ ដើម្បី ការពារប្រឆាំងនឹងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននេះ បុគ្គលម្នាក់ៗគួរតែចេះបែងចែកពេលវេលឲ្យបានត្រឹមត្រូវរវាងការ ប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណេត (online & offline) វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការកំណត់អាទិភាពលើការចំណាយពេល វេលាជាមួយក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្តិ ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសង្គម និងជំរុញទំនាក់ទំនងក្នុងពិភពពិត។
- ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ រួមទាំងអ៊ីនធឺណិត និងកម្មវិធីផ្សេងៗអាចញៀន និងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើផលិតភាព សុខភាព ផ្លូវចិត្ត និងសុខុមាលភាព។ ដើម្បីការពារប្រឆាំងនឹងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននេះ បុគ្គលម្នាក់ៗមិនត្រូវចំណាយពេល លើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណេតច្រើនពេកក្នុង១ថ្ងៃៗ ត្រូវមានពេលហាត់ប្រាណដើម្បីសុខភាពហើយស្វែងរកជំនួយដែល មានជំនាញវិជ្ជាជីវៈ ប្រសិនបើពួកគេជួបប្រទះសញ្ញានៃការចៀនខ្លាំង។
- ការរីកសាយតាយនៃប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័របានរួមចំណែកដល់បញ្ហាប្រឈមបរិស្ថាន។ ការផលិតឧបករណ៍អេឡិចត្រូ និកតម្រូវឱ្យមានការទាញយកវត្ថុធាតុដើម និងការប្រើប្រាស់ថាមពល ដែលនាំឱ្យបាត់បង់ធនធាន និងការបំតា យកាបូន។ ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់បរិស្ថាន បុគ្គល និងអង្គការអាចអនុវត្តការគ្រប់គ្រង សំណល់អេឡិកត្រូនិកប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ជ្រើសរើសឧបករណ៍ដែលមានប្រសិទ្ធភាពថាមពល និង គាំទ្រគំនិតផ្ដួចផ្ដើមដែលលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាប្រកបដោយនិរន្តរភាព។